

tíðindablaðið

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurinPostsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820**Undirgrundin er avreidd**

AT BORGARLIGA landsstýrið við Paula Ellefsen á odda og við sjálvstýrisflokkin sum samgongupartnarum hava avreitt føroysku undirgrundina, stendur nú púra greitt.

ETTA KOM fram á pressufundi í samband við almennu vitjanina hjá danska forsætisráðharranum — ideologiska bróðurin lægmans og Sundsteins — Poul Schlüter. Har fekkst at vita — sum eisini varð greitt frá í seinasta blaði — at sett verður ein «skjóttaarbeiðandi» nevnd við eins nógvum donskum sum føroyskum limum. Við føroyingum sum formanni.

DANMARK og Føroyar fáa sostatt «en gensidig vete» sum Ritzau tekur til. Ritzau tíðindastovan leggur somuleiðis dent á — so sum rætt er — at: «Det færøiske landsstyre bøjede sig for den danske regering, og indvilgede i at føre de fremtidige forhandlinger om udnyttelse af råstoffer i den færøiske undergrund ud fra det ligestillingsprincip, som gælder for den grønlandske undergrund.» Greiðari kann avreiðingina valla orðast.

AT LØGMAÐUR uttan iva frøðist um eina tílfaka gongd kann neyvnan undra nakran. Men hvat siga Fólkaflokkurin og Sjálvstýrisflokkurin? Tað var serliga Fólkaflokkurin sum legði so stóran dent

á yvirtøkuspurningin av undirgrundini, tá verandi landsstýri varð skipað. Svarið hava vit longu fingið. Tað stóð í Dagblaðnum longu fríggjadagin. Sigursælan stendur um fyrstuðig greinina har Dagblaðið metir móguleika nú fyrri, at undirgrundin kemur á føroyskar hendur.

ETTA MÁ vera fólkaflakslogikkur við lít, tá vit samstundis vita, at avtalan ber í sær vortætt frá báðum síðum. Dagblaðið harmast um, at tað enn ikki ber til at fáa at vita, hvør hin føroyski formaðurin í nevndini verður, men um vit fara at gita, at tað verður formaður Fólkaflaksins, Jógvan Sundstein, munnu vit ikki fara at vera langt av leið.

TÁ KANN hann enn einaferð hava teir neyðugu 14 dagarar at sprakla í, fyrri síðani at slúka diktaði frá samgongumanni sínum Paula Ellefsen, sum hann er vanur til. Somuleiðis kann hann hóskandi nýta somu 14 dagar til at leggja sær orðini til rættis, sum skulu greiða Føroya fólki frá, hví ikki gekst sum hann hevði vónað.

HVØR FØROYSKI nevndarformaðurin verur, er sum sagt enn bert nakað vit gita okkum til, men eitt stendur tó í dag rimmarfast. Og tað er, at sitandi samgonga við hesi avtalu hevur avreitt føroysku undirgrundina.

»18 oyggjar í Atlantshavinum til sølu til hægstbjóðandi«

Hetta er tað Ó.J. Rólantsson á Dagblaðnum fær burtur úr uppskoti framburðsfloksins til eina loysn av hernaðarmáli- num í Føroyum.

Óla Jákup Rólantsson hevur skrivað nógvir góðar greinir, sum eg taki fult og heilt undir við — t.d. tann um Friðargonguna í Mjørkadali — hon var heilt í tráð við mína hugsan. Men hesaferð eru

vit ikki samdir — og langt ifrá!

Eg var ein av teimum sum søgdu gott fyrri hesum brævi, og tí kenni eina ábyrgd at koma við eini rættleiðing, tá tað tykist at Ó.J.R. er ikki einsamallur at misskilja tað heila (eftir okkara meting).

Vit eru ikki fyrri at selja Føroyar — og langt frá tí! Vit eru betri við okkara

land enn so. Men samstundis ásanna vit, at heimurin ikki er tað friðarstað, vit kundu ynskt hann var, men fyrri tann skuld fara vit ikki eins «fólk fyrri friði» at grava høvðið niður í sandin. Stutt sagt: har er munur in.

Framburðsflokkurin hevur ikki fingið Nato til Føroyar, men kann Ó.J.R. siga sín flokk heilt frían? Minnist meg rætt,

stendur navnði á fyrrv. formanni Fólkaflaksins (Hákon Djurhuus) undir onkrum skjali á samband við Mjørkadalsstøðina av fyrstu tíð. (Um eg fari skeivur her, kanska onkur ger so væl at rættleiða meg).

Eg eri so mikið gamal, at eg minnst væl Pálma-sunnudag í 1959, tá vit tjóðveldismenn (tað var eg tá) skipaðu fyrri mótmælismóttøku av P.M. Dam sala (fyrrv. form. javnaðarfloksins), tá hesin, kroystur av dønum ella sinum kammeratunum — við Heimastýrislógini, «Frælsisbrævið mikla» sum hann var vanur at málbera seg, royndi at sannføra føroyingar um, at hetta varð lukkan fyrri føroyingini, tí nú fingi so og so nógvir mans arbeiði við veggerð og at byggja sjálva støðina. Henda stóð, sum fór at gera siglæingina hjá føroyingum nógv tryggari — ja, sjálvt «Hans Hedtoft», sum var sokkin stutt áðrenn, kundi verið bjargaður, um bert henda góða radarstøð, var fyrr á veg. Hesa taluna helt P.M. Dam av brúgvavonginum á táverandi «Tjaldrinum».

Eg arbeiði hjá abba-num, sum eg eiti eftir — keypti fisk og skar flak o.a. tilíkt, men síðan bleiv selt. Helið var á leið har sum 14. September heldur til nú í Vágshotni. Eisini koyrdi eg út ítl handlarnar at selja. Hetta varð gjørt við einum vøruvogni, sum var keyptur til sama endamáli. Henda sama vøruvogn varð eg biðin at læna — minnst ikki av hørjum, móguleiga av Gunleivi Dalsgaard — til at koyra nøkur mótmælisskilti úr Sjótleikarhúsinum oman á Vaglið. Um Trøllaklapparin ella onkur annar gávuríkur maður á tí ókinum hevði gjørt tæy, veit eg ikki.

Eg helt sum so, at hetta við nevnda grøna vøruvogni fall uttanfyri mitt arbeiðsøki, so eg mátti heldur spyrja abba um loyvi fyrst. Tá hann so hoyrði hetta smiltist hann við og helt, at teir máttu royna at finna onkran annan at lána frá. Hetta var ein erlig stóða og hana góttók eg.

Nógv vatn er runnið í havið síðan vit fingi Nato til sokallaða «Sjálvstýris landsstýrið». At tað ikki bleiv til nakað Sjálvstýrislandsstýri, uttan av navni, kunna vit takka Fólka-flokkinum fyrri.

Ikki minni enn tveir tjóðveldismenn høvdu vit í landsins stjórn, nevniliga Karstin Hoydal og Erlend Patursson. Teirra skreytir í landsstýrinum munnu tey flestu vaknu minnast, so óneyðugt skuldi verið at gjørt meiri burtur úr tí.

Stutt og greitt: «Early

Warning» støðin, sum danir hava trýst yvir høvðið á føroyingum, uttan at vit at kalla — við undantak av Hákon D. og P.M. Dam, sala — eru eftirspurd, minkaði ikki so mikið sum ein tumma í stjórnartíð Erlends!

Vit eru, mær vitandi, íki spurð um vit vilja vera limir av Nato ella ei, og er tað hugstoytt fyrri okkum í Framburðsflokkinum, tá hugsað verður um at í stevniskrá floksins stendur m.a. heilt tyðuliga, at vit «seta fólkaræðið í hásetið og menniskjuna í miðdepul».

At vit eru vestansinnadur, hava vit ongantið dult fyrri. Somuleiðis at vit av øllum alvi vilja berjast í móti kommunismuni, so hon ikki fær ov stórt vald her á landi.

Sjálvandi skal tað standa fólki frítt at velja teir um tæy eru nógv bytt til tess. Men vit seta fólkaræðið í hásetið og vita vit úr nærmast óteljandi londum, at koma kommunistarnir til valdið, tá eru teir ikki so fagurlætnir sum her heima hjá okkum. Her lástest teir sum verja teirra minnimentu og sáa misálit á demokratiskum skipan okkara og royna at maa støðið undan, t.d. innan skúlagát og sokalladum friðargongum, væl-vitandi, at hon bert kann ávirka Vesturheimin. Sosialistiskum londini hava jú nærum altíð ein gangandi aftanfyri við riflu — umframt KGB við sínum revolverum, spraytum o.o.

Tað er ógjöriligt annað enn at vera anti-kommunistur og berjast móti slíkum devulskapi, tá vit seta persónliga frælsið so høgr, sum vit gera.

Nú er loyvi givið til at byggja barakkir í Mjørkadali. Skilabetri mátti tað verið at Tórshavnar kommuna fekk grundøki til taks í býnum til tær. So var móguleikin seinri at umbygt hesar fyrri litlan kostnað til sosialar ibúðir. Óivað vil ein ávisur tørvur altíð verið fyrri tí.

Mjørkadalsmenninir kundu koyrt aftur og fram við bussi teir hava til tað sama. Hver ið hevur givið teimum loyvi at reka bussvinnu, við útlandskum nummarplátum, í kapping við aðrar busseigarar, veit eg ikki. Mær kunnugt er lóg sum sigur, at tú fært bert loyvi at koyra í uml. 6 mánaðar við útlandskum plátum. Meinar Ó.J.R. ella Fólkaflokkurin at teir ikki hava ráð at gjalda vegskatt, sum allir bileigarar annars eru noyðdir til. Vit mega gjalda rættstundis annars verða nummarplátarnar tiknar av og er tað sjálv lögreglan sum hevur hetta um hendi. Hví fer lögreglan ikki og tekur tær ólógugu plátarnar av Mjørkadalsbilunum og Marinustøðbilunum?

Óla Jákup rósar síðan Churchill fyrri, at hann sendi eina verjustrýkku til Føroyar. Har eru vit samdir aftur. Flestu føroyingar mundu heldur vilja hava bretar enn týskarar higar.

Síðan reksar Ó.J.R. alt sum bretar ofraðu — bæði pengar og fólk — fyrri at verja Føroyar, og leggur aftur at, at vit fingi onga rokning fyrri alt hetta. Og hvør mundi so tann veruliga orsøkin vera?

Veit Óla Jákup Rólantsson ikki, at í mun til fólka-talið, mistu føroyingar fleiri mannallv av krígs-ávum enn bretar? Og sendu vit teimum nakra rokning fyrri tað?

Churchill var so takksamur fyrri at vit føddu teir við fiski undir krígnum, at hann lovaði ongantið at gloyma føroyingum tað. Hvussu væl helt tað lyfti? Tað er ikki so langt síðani, at føroyskur trolari sigldi millum ymsar býir í Skotlandi, intill fiskurin varð ov gamal, tí hann slapp ikki at selja hann til eitt Nato-land. Hetta sama land, sum Churchill stóð á odda fyrri í síni tíð.

Nú veit eg ikki um Óla Jákup Rólantsson tosar fyrri allan fólkaflakkin, vónandi ikki. Um so er, so sleppa teir vælsaktans at broyta meining, tá ið teir fáa eyguni upplatin.

Vit eiga bert tveir mans á tingi enn, so vit noyðast at fáa aðrar skilagóðar kvinnur og menn at taka undir við okkum í Framburðsflokkinum til tess at fáa broyting í — landinum at gagni.

Aðalspurningurin, sum skilir okkum frá Óla Jákup Rólantsson og nógvum øðrum — tó kanska ikki so nógvum, sum teir halda. Kavbátage-lan í Svøríki og nú í Noreg, hevur uttan iva loypt kvødd í mangan føroying. Neyvan fáa russar føroyingar at trúgva, at hesi bæði londini eru ein hóttað móti tí stóra og albrynjaða Russlandi. Tí vilja vit loyva Nato at vera her sum leigubúgvar, men ein og hvør sum býr til leigu má gjalda leigu. Um tað skal verða pen-ingur ella toskatons, tað kunnu vit træst um, men vit vildu heldur havt fiskiloyvi (Natalondini eiga bæði). Leiga skal gjaldast og meta vit, at teir hava ráð til tess. Tað skal ikki sum higartil vera danir sum fáa ágóðan so ella so.

Vælsignaðir, allir tit, ið bera sjálvstýrisneistan í barmi, hjálpi okkum í Framburðsflokkinum við hesum stórmáli.

Føroyar eru okkara land og ikki til selu. Hverki til Nato ella Warszawasam-gonguna!

Við sjálvstýriskvøðu.
Chr. Holm-Jacobsen